

Begäran om yttrande om remiss (SOU 2023:97) Ut ur utsatthet och (SOU 2023:98) Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras

Länsstyrelsen i Jönköpings län (i det fortsatta ”länsstyrelsen”) yttrar sig över Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) och Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98) (dnr 1765-2024).

SAMMANFATTNING OCH ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Länsstyrelsen välkomnar och instämmer i vikten av att utforma ett exitprogram för personer utsatta för prostitution och människohandel, samt att fortsätta utveckla arbetet för att fånga upp dem som utsatts för sexuellt våld i pornografiska syften. Länsstyrelsen tillstyrker också den starka utgångspunkten i barn och ungdomars utsatthet inom dessa områden.

Länsstyrelsen instämmer därför i utredningens samlade bedömning att området är i behov av ett mer långsiktigt, systematiskt och strategiskt arbete på nationell-, region och kommunnivå. Inkluderat i det är behovet av ett brett kunskaps- och kompetenslyft för både yrkesverksamma och den generella allmänheten i dessa frågor. För att aktörer inom området ska få rättvisa förutsättningar att utveckla, systematisera och utbilda framhäver länsstyrelsen vikten av långsiktig finansiering och möjligheten att regionalisera metodstöd för att ta regionala förutsättningar i beaktning.

Vidare uppskattar länsstyrelsen att frågan om förövarna lyfts. Länsstyrelsen betonar vikten av att fortsätta med förebyggande och normförändrande arbete för att motarbeta efterfrågan av sexuell exploatering, prostitution och människohandel.

SYNPUNKTER PÅ BETÄNKANDETS FÖRSLAG

Länsstyrelsen kommer att lämna synpunkter inom SOU 2023:97 Ut ur utsatthet kapitel 10.3.3, 10.3.5, 11.2.4, 13.3.7, SOU 2023:98 Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras kapitel 16.1.1, 16.3.1, 16.4.2, 16.6.2, 16.6.3, 20.2.3 och 20.2.4.

SOU 2023:97 UT UR UTSATTHET

10.3.3 Socialstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna ska verka för att alla kommuner ska kunna erbjuda exitprogram och program för barn samt för att kommuner och regioner ska utveckla specialiserad lågröskelverksamhet. Socialstyrelsen ska förvalta programmet för barn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag, men befarar att småkommuner och landsbygdskommuners mottagarkapacitet är begränsad. När nya arbetssätt och metoder ska implementeras är det viktigt att de kommer med ett integreringsperspektiv, så att de kan integreras i existerande systematik. Vid ett eventuellt införande önskar länsstyrelsen också ett förtydligande från uppdragsgivaren av vad *verka för* innebär mer konkret. Förtydligandet får gärna samrådas med berörda myndigheter, för att säkerställa en god ansvarsfördelningen.

10.3.5 Särskilda barnkoordinatorer och förstärkt finansiering av regionkoordinatorerna för att stödja den lokala nivån

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

11.2.4 Beskattning av inkomster från prostitution

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag om att en utredning tillsätts för att se över frågan om beskattning av inkomster från prostitution.

13.3.7 Uppdragen till Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag, men avstyrker att samverkan med andra för att individuella program ska erbjudas samt specialiserade lågröskelverksamheter utvecklas ska utföras inom ramen för länsstyrelsernas ordinarie samordnade uppdrag. Om extra medel inte tillförs det ordinarie uppdraget så får utredningens förslag en utträngande effekt på redan existerande uppdrag. För att utredningens förslag ska få genomslag krävs antingen större finansiering, eller tydlig styrning rörande vad som kan prioriteras bort från existerade uppdrag.

SOU 2023:98 SEXUELLT UTNYTTJANDE I PORNOGRAFISKA SYFTEN – VÅLDSUTSATTHET SOM BEHÖVER SYNLIGGÖRAS

16.1.1 Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften bör tydligt ingå i nationella strategier

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag, och föreslår att frågan utreds i samband med utvärderingen av *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor* och framtagandet av en ny nationell strategi på området.

16.3.1 En långsiktig målgruppsanpassad informationssatsning som når både vuxna och barn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag, men om kunskapshöjande insatser om sexuellt utnyttjade i pornografiska syften ska ske kontinuerligt så bör en mer långsiktig plan läggas för finansiering.

16.4.2 Socialtjänst och hälso- och sjukvård ska ha tillgång till stöd som bygger på bästa tillgängliga kunskap

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

16.6.2 Det brottsförebyggande arbetet inom kommunerna bör omfatta att förebygga brott med koppling till pornografi

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag, men vill påpeka att kommuner redan har utmaningar i att ta till sig *Metodstöd för kartläggning av tre våldstyper* respektive *Inget att vänta på*. Kommuners mottagarkapacitet behöver beaktas när nya arbetsområden och metoder ska introduceras. Ska ytterligare våldstyper inkluderas i kommunernas arbete krävs utökat arbete för både kommuner och länsstyrelser. Länsstyrelsen önskar ett uttalat uppdrag med finansiering för att lyckats med ett sådant genomförande.

16.6.3 Läns gemensamma samverkansstrukturer för skydd, stöd och vård bör utvecklas

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag, men ser potentiella utmaningar i modellen för fördelningen av utvecklingsmedel. Att Jämställdhetsmyndigheten bör ges i uppdrag att fördela utvecklingsmedel riskerar att premiera de kommuner som redan har ett etablerat utvecklingsarbete inom mäns våld mot kvinnor. Det riskerar även att centrera medlen till större städer, vilket innebär en begränsad geografisk spridning. En spridning av statsbidrag mellan olika myndigheter kräver stor resursåtgång hos kommuner, vilket exkluderar mindre kommuner från att ens söka.

20.2.3 Insatser på bred front behövs för en ökad kunskap bland vuxna och barn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

20.2.4 Nationella kunskapsstöd behöver utvecklas

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

ÖVRIGA SYNPUNKTER

Länsstyrelsen vill lyfta att ordet exitprogram har en negativ denotation. Inom andra verksamhetsområden, till exempel kriminalvården, används program för behandling av icke-önskvärda beteenden. Att använda ordet program för stöd i att lämna prostitution kan därmed skrämja bort människor, och motverkar den tanken om lågröskelverksamhet.

I Ut ur utsatthet omnämns Folkhälsomyndigheten upprepande, till exempel i informationsinhämtningen och i relation till En uppväxt fri från våld, men syns

inte i några av utredningens förslag. Med tanke på Folkhälsomyndighetens kompetens rörande SRHR, hbtqi-personers livsvillkor och barn och ungas utsatthet så hade deras medverkan i utvecklingen av exitprogram, metoder och rutiner kunnat vara gynnsam för processerna.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Detta yttrande har beslutats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med jämställdhetsstrateg Charlotte German som föredragande. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Emma Willaredt och enhetschef Nina Lindgren deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.